

NCCA

An Chomhairle Náisiúnta
Curaclaim agus Measúnachta
National Council for
Curriculum and Assessment

Clár Foghlama Leibhéal 2 den tSraith Shinsearach: Amharc- ealaín

Modúl Roghnach

Dréacht le haghaidh
comhairliúcháin

Réamhrá

Is éard atá i gClár Foghlama Leibhéal 2 den tSraith Shinsearach (CFL2SS) raon de réimsí curaclaim, agus gach ceann acu deartha ar bhonn modúlach. Tá ceithre réimse curaclaim ag croílár CFL2SS: Uimhearthacht; Cumarsáid agus Litearthacht; Cúram Pearsanta; agus Sruthanna Roghnacha. Modúl roghnach is ea an Amharc-ealaín.

Dearadh an Amharc-ealaín le haghaidh 60 uair an chloig ar a laghad d'am teagaisc/teagmhála ranga ar feadh dhá bhliain.

Teideal modúil	Am molta in uaireanta an chloig
Amharc-ealaín	60

Réasúnaíocht

Cuirtear go mór le forbairt an duine iomláin nuair a fhoghlaimítear trí na healaíona. Bealach is ea an Amharc-ealaín chun cumarsáid amhairc a dhéanamh. Is teanga í a chuireann cruth ar smaointe. Is é is aidhm don mhodúl roghnach seo tacú le, agus forbairt a dhéanamh ar, rannpháirteachas fisiciúil, céadfach agus mothúcháanach an scoláire leis an domhan mórthimpeall air, chun scrúdú agus cur in iúl a chuid mothúcháin agus eispéireas a cheadú. Cabhraítear leis an scoláire páirt a ghlacadh i ngach cineál amharc-ealaíne ar scoil, sa bhaile, agus sa phobal, trí rannpháirteachas agus trí thaitneamh a bhaint as réimse gníomhaíochtaí agus eispéireas ealaíonta.

Is meán é an Amharc-ealaín don fhéinléiriú, don chruthaitheacht agus don aimsiú, ag ceadú don scoláire díriú ar an gcumarsáid, ar an bhfreagairt agus ar an bhféinléiriú, inar féidir leis an scoláire a bheith ag plé lena chuid scileanna ealaíonta, idirphearsanta, inphearsanta agus cumarsáide agus a bheith á bhforbairt. Cuirfear feabhas ar mhuinín agus ar fholláine trí chéile an scoláire leis an rannpháirtíocht san Amharc-ealaín, de réir mar a fhaigheann sé taithí ar ghníomhaíochtaí i suíomh struchtúrtha, tacúil. Leis an taithí sin, braithfidh an scoláire go bhfuil éacht déanta aige, forbrófar teacht aniar ann agus cuirfear lena fhéinmhuinín.

Trí fhorbairt a dhéanamh ar thuiscint an scoláire ar an mbealach ar féidir taitneamh a bhaint as an amharc-ealaín, chomh maith leis an tábhacht atá léi sa saol, cuirtear le forbairt na bpríomhinníúlachtaí sa tsraith shinsearach. Nuair a tharlaíonn sin, tacaítear leis an bhfoghlaim uile trasna na sraithe sinsearaí agus cuirtear forbairt scileanna saoil tábhachtacha chun cinn. Téann an méid sin chun tairbhe don scoláire ar chuid mhór bealaí faoi mar a dhéanann sé dul chun cinn i gconairí foghlama na sraithe sinsearaí agus a aistríonn sé chuig an saol tar éis na scoile.

Leanúnachas agus dul chun cinn

Tá an modúl seo deartha chun foghlaim agus eispéiris an scoláire ón tsraith shóisearach a chomhdhlúthú agus a chur chun cinn. Tá an modúl struchtúrtha chun leanúnachas a sholáthar ó Churaclam Amharc-ealaín na Bunscoile agus ó shonraíocht Amharc-ealaín na Sraithe Sóisearaí agus chun foghlaim an scoláire a chur chun cinn, a fheabhsú agus a dhoimhniú sa tsraith shinsearach.

Tacaítear le forbairt agus cur chun cinn phríomhscileanna an scoláire san Amharc-ealaín, scileanna a bhaineann le féinbhainistiú, le bheith ag fanacht folláin, le cumarsáid a dhéanamh agus cuirtear chun cinn forbairt agus foghlaim i réimsí amhail cumarsáid, teanga, uimhearthacht, comhordú luaile agus feasacht ar spásúlacht.

Tugtar deiseanna don scoláire a léiriú conas is féidir an fhoghlaim a fhaightear anseo a bheith nasctha leis an bhfoghlaim roimhe seo, le réimsí curaclaim eile, le gníomhaíochtaí na scoile i gcoitinne agus leis an saol lasmuigh den scoil, agus a chuid foghlama á cur i bhfeidhm i réimsí amhail Cumarsáid agus Litearthacht, Uimhearthacht, Cúram Pearsanta, Ceol, An tAm atá Thart i m'Áit, Drámaíocht, A bheith Rannpháirteach sa Phobal nó a réimse sainspéise. Mar thoradh air sin, neartófar foghlaim agus cuirfear chun cinn inniúlacht an scoláire le bheith gníomhach, cumarsáid a dhéanamh agus caidrimh a bheith aige. Tá an méid sin ina chuidiú chun eispéireas foghlama leanúnach a sholáthar don scoláire ar feadh na sraithe sinsearaí.

Teagasc agus foghlaim

Leagtar béim sa mhodúl roghnach Amharc-ealaíne seo ar an rannpháirtíocht ghníomhach, ar an rannpháirtíocht shóisialta, agus ar an bhfoghlaim chéadfach phraiticiúil, ó thaithí, ag díriú ar an aimsiú treoraithe. Ba cheart an scoláire a spreagadh le bheith ag plé le réimse ábhar, uirlisí agus teicnící ealaíne, a roghanna a shainaithint agus tús a chur le tuiscint a fháil ar choincheap na healaíne ar bhealach dáiríre. Foghlaimíonn an scoláire gur rud pearsanta, ach uilíoch é foghlaim faoin amharc-ealaín.

Baineann an scoláire na torthaí foghlama amach trí mheán na ngníomhaíochtaí. Dá bharr sin, ba cheart go ndéanfaí iarracht sna scoileanna an scoláire a spreagadh le tabhairt faoi réimse gníomhaíochtaí a dearadh chun a chumasú dó léirithiscint a fháil ar an domhan ealaíonta mórthimpeall air. Is féidir leis an scoláire páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí aonair, chomh maith le páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí mar chuid de ghrúpa agus ba cheart cuid mhór deiseanna a thabhairt dó chun taithí a fháil ar an spraoi, ar an taitneamh agus ar na gnéithe sóisialta cruthaitheacha a bhaineann leis an Amharc-ealaín. Cuirtear an caidreamh sóisialta agus an chumarsáid chun cinn sna tionscadail chomhoibríocha, de réir mar a phléann an scoláire lena phiarghrúpa agus leis an bpobal i gcoitinne. Cé go liostáiltear gníomhaíochtaí áirithe, tá an tsolúbthacht ag scoileanna a gcuid gníomhaíochtaí féin a sholáthar ag brath ar na hacmhainní atá ar fáil agus conláistí áitiúla agus ábhair spéise na scoláirí. Áirítear ar shamplaí de ghníomhaíochtaí, gan bheith teoranta dóibh: a bheith ag obair le péint, spúinsí, criáin, pinn luaidhe, pastail, cailceanna, cré, marla, páipéar gainimh, éadach, grianghrafadóireacht, físeán, meáin dhigiteacha. Lego, gníomhaíochtaí scoile amhail seó na scoile, stáisiún dhifriúla a chur ar bun le huigeachtaí difriúla, ábhair thógála, uirlisí, ina measc sin teicneolaíochtaí ábhartha, cuairteanna ar áiteanna atá inspéise ó thaobh na healaíne de, aoi-ealaíontóirí, cuairteanna ar dhánlanna, ar thaispeántais nó ar iarsmalanna. Ceadaíonn siad seo don scoláire an amharc-ealaín a fhiosrú ar a luas féin, tuilleadh acmhainní a thabhairt don scoláire mar aon le deiseanna rannpháirtíochta san fhíorshaol.

Déantar gníomhaíochtaí amharc-ealaíne a struchtúru ar bhealach ina dtacaítear le forbairt fhisiciúil agus mhothúchánach an scoláire, atá solúbtha maidir le freastal ar riachtanais ar leith san am céanna. Tógtar scileanna luaile go nádúrtha mar thoradh ar go leor gníomhaíochtaí ealaíonta, mar shampla breith ar scuaba, páipéar a stróiceadh, a bheith ag dealbhú le cré nó le marla. Forbraítear neart, smacht, agus cuirtear an comhordú chun cinn mar thoradh ar na gníomhaíochtaí sin, agus chomh maith leis sin tacaítear le forbairt na samhlaíochta, de réir mar a phléann an scoláire leis an bpróiseas cruthaitheach.

Is féidir ceisteanna a bheith i gceist agus gníomhaíochtaí ealaíne an scoláire á bpleanáil ag múinteoir don scoláire. Is féidir go mbeidh feidhm aige sin maidir le trealamh, teicneolaíocht agus gníomhaíochtaí taiscéalaíocha a roghnú atá oiriúnach do riachtanais an scoláire. Túsphointe foghlama le haghaidh scoláirí ar leith is ea éirí compordach le huigeachtaí, fuaime agus boladh na n-ábhar ealaíne, fad agus a bheidh scoláirí eile ag brath go hiomlán ar an teicneolaíocht chun a bheith ag cruthú. I gcás inar cuí, úsáidtear teicneolaíocht dhigiteach agus oiriúnaitheach chun tacú le foghlaim agus rannpháirtíocht. A bhuí le háiseanna amhairc, uirlisí líníochta don líne ardaith, uirlisí oiriúnaitheachta don chruthú agus gléasanna cumarsáide, leideanna amhairc agus réad, is féidir inniúlacht an scoláire a fheabhsú chun a bheith ag plé leis an gcuraclam.

Modúl: Amharc-ealaín

Tuairisceoir modúil

Gheobhaidh an scoláire taithí ar chineálacha éagsúla Amharc-ealaíne, glacfaidh sé páirt iontu agus bainfidh sé sult astu mar dhuine aonair agus laistigh de ghrúpa. Cuireann an modúl seo ar chumas an scoláire gníomhaíochtaí ealaíonta a shainaithint a thaitníonn leis agus spreagfar é le tabhairt faoin amharc-ealaín laistigh agus lasmuigh den scoil.

Foghlaimíonn an scoláire faoin méid seo a leanas	Ba cheart go mbeadh sé ar chumas an scoláire
A bheith i do chruthaitheoir ealaíne Cruthaíonn an scoláire a chuid amharc-ealaíne féin ina dtugtar léiriú ar a mhothúcháin nó ar a eispéiris féin, agus spreagtar é le smaoineamh ar conas a mhothaíonn sé nó cad is mian leis a thaispeáint trína chuid oibre. Leagtar béim ar an bpróiseas, chun sult a bhaint as an amharc-ealaín. Baineann an scoláire triail as, agus faigheann sé taithí ar an bpróiseas ealaíonta chun a chuid oibre féin a chruthú.	- A bheith ag plé le gnéithe difriúla ealaíne, mar shampla an uigeacht, an dath, na hábhair, ag baint úsáid as lámha, uirlisí nó teicnící - Gnéithe a roghnú, mar shampla, an uigeacht, an dath, na línte, na hábhair le haghaidh tasc a bhfuil cur amach aige air - Spota, dath, líne agus cruth a shainaithint agus iad a thabhairt le chéile chun breathnú ar an toradh - Scileanna agus roghanna pearsanta a shainaithint maidir le hamharc-ealaín a chruthú - Teicníc nó próisis shamplacha nó a bhfuil cur amach aige orthu a leanúint chun saothar a chruthú - Saothar amharc-ealaíne a chruthú bunaithe ar thaithí phearsanta, ar mhothúchán nó ar an tsamhlaíocht - Leas a bhaint as an ealaín chun mothúcháin a chur in iúl go físiúil - Amharc-ealaín a chruthú a bhfuil gné éisteachta ag baint léi (m.sh., ealaín a chruthú a ghabhann le fuaimeanna nó leas a bhaint as ábhair a dhéanann fuaime nuair a leagtar lámh orthu) - An méid a spreag a shaothar a chur in iúl - Cur síos a dhéanamh ar na teicnící cruthaitheacha, ar na hábhair, ar na próisis, ar na hacmhainní, ar na huirlisí nó ar na teicneolaíochtaí a úsáideadh chun a chuid oibre féin a chruthú - Freagra a thabhairt ar cheisteanna faoi ghnéithe ar leith de shaothar cruthaitheach, sa ghnáth-theanga laethúil - Cur síos a dhéanamh ar a chuid oibre ag baint úsáid as an teanga nó as an téarmaeolaíocht chuí

Ciall na healaíne

Freagraíonn an scoláire don amharc-ealaín.

Labhraíonn sé faoina amharc-ealaín féin, nó faoi amharc-ealaín duine eile, ag éirí níos muiníní ina shaothar ealaíonta féin.

- m. Amharc-ealaín ina thimpeallacht áitiúil a shainaithint agus a aithint
- n. Rogha nó tuairim i leith saothar ealaíne nó saothar duine eile a chur in iúl
- o. Tuairim a chur in iúl maidir leis an gcuma ba cheart a bheith ar shaothar
- p. A chuid saothar ealaíne féin a ullmhú le taispeáint
- q. Roinnt teanga theicniúil a thuiscint, m.sh. imir, treoir, ton
- r. Obair de réir na treorach a tugadh
- s. Ealaín ó chultúir dhifriúla, tréimhsí ama difriúla agus stíleanna ealaíne difriúla a aithint
- t. Smaointe faoi ealaín ó chultúir éagsúla a chur in iúl
- u. Eolas ar roinnt ealaíontóirí, dearthóirí agus seánraí ó áiteanna agus amanna difriúla a léiriú
- v. A aithint conas a bhaineann roinnt stíleanna agus dearaí le cultúr an ama atá thart agus an ama i láthair

